

інформацію по відеоіграх, а обговорення в їхніх межах звучується до розважальних моментів. Проте варто віддати належне тим спільнотам, які розробляють неофіційні проекти з української локалізації певних ігор у жанрі MMORPG. Це вкотре свідчить про актуальність питання репрезентації державної мови, вирішення якого починається з формування команди однодумців для роботи над перекладом гри, що теж є одним з результатів консолідуючої складової будь-якої MMORPG.

У контексті популяризації української культури на окрему згадку заслуговує онлайн-гра “STAFF-RP”, яка хоч і не належить до жанру MMORPG, проте має безліч спільних із ним елементів, найпомітнішим з яких є рольова складова. Так, у цій відеогрі кожен може обрати певну професію (фермера, поліцейського, чиновника), і виконувати різні завдання, доручення й інші справи відповідно до приміряної ролі. Більшість питань, від нагальних до дрібних, користувачі обговорюють у своєму сервері Discord. Найбільшою перевагою “STAFF-RP” є акцент на специфіці української культури та реалістичність гри, зокрема спрямованість на соціальну складову й відтворення реалій сучасної України. Зважаючи на ці ключові ознаки, така гра може слугувати цінним зразком для створення тих MMORPG, що так само якісно відтворюватимуть український побут і культуру та згуртовуватимуть гравців у нові гільдії й клани.

Підсумовуючи, масові багатоосібні онлайн рольові ігри з розважального продукту поступово трансформуються в комплексний культурний феномен, що сприяє репрезентації державної мови і культури України в глобальному цифровому просторі. Завдяки своїй притаманній консолідації, MMORPG зберігають у користувача відчуття власної ідентичності й солідарності у віртуальному світі, що є надзвичайно важливим для українського суспільства, яке наразі переживає соціальну та культурну фрагментацію.

П. Голотенко

**МИКОЛА ДЯЧЕНКО — ЯСКРАВИЙ ПРЕДСТАВНИК
КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ДУМКИ В УКРАЇНІ**

P. Holotenko

**MYKOLA DIACHENKO — A BRIGHT REPRESENTATIVE
OF CULTURAL THOUGHT IN UKRAINE**

Микола Васильович Дяченко — один з найбільш крупних філософів та культурологів сучасної України, лідер наукової школи Харківської державної академії культури за напрямом «Філософські виміри української та світової культури», яка відома в багатьох країнах світу. Професійна діяльність Миколи Васильовича є багатогранною та охоплює різні види науково-освітньої активності. Він належить до тієї групи сучасної української інтелігенції, хто зробив значний внесок у збагачення та розвиток культурологічної думки в Україні, що постало сприятливим чинником для юридичного визнання культурології як самостійної повноправної спеціальності, як освітньої та наукової дисципліни.

М. Дяченко народився 1 листопада 1941 р. в Сумській області. До Харкова переїхав у 1949 р. Доволі цікавим фактом з біографії М. Дяченка є те, що за своєю першою фаховою освітою він є техніком-гідрологом та має досвід роботи в якості старшого техника-гідролога, а також начальника гідрометеорологічної станції

в системі Гідрометслужби. Однак після отримання вищої філософської освіти М. Дяченко обрав діяльність дослідника та педагога в галузі гуманітарних наук. Маючи якісну вищу освіту, М. Дяченко із часом реалізував свій інноваційно-інтелектуальний потенціал не лише в напрямі філософії, але й у науково-культурологічній парадигмі.

Свою кандидатську дисертацію М. Дяченко захистив у 1975 р. за методологічно-філософською тематикою зі спеціальності «Діалектичний та історичний матеріалізм». В 1993 р. ним була виконана докторська дисертація зі спеціальності «Теорія і історія культури» на тему «Проблема успадкування в розвитку культури».

Літературний доробок М. Дяченка загалом складається зі 184 праць різних науково-освітніх жанрів, які написано впродовж майже 50 років (1973–2021). Це навчально-методичні матеріали, депоновані рукописи, дисертації, автореферати дисертацій, тези доповідей з наукових конференцій, статті, підручники, навчальні посібники та монографії.

До культурологічних публікацій вченого належать: «Спадкоємність в розвитку культури та культурний прогрес» (1984), «Успадкування в культурі як проблема в філософській думці України» (1994), «Проблема культурного успадкування в західноєвропейській філософії ХХ століття» (1997), «Проблеми культурної консолідації людства» (2000), «Схід-захід: проблеми культурних взаємовпливів (з історії культурологічної думки)» (2002), «Проблеми національно-культурного визначення українського народу у філософській думці ХІХ — початку ХХ століть» (2002), «Життя і культура» (2006), «Філософські виміри культури» (2007), «Інтелекція та влада в Україні: історико-культурологічний аналіз малодосліджених проблем» (2021) та ін.

Окрім написання власних праць, важливою частиною дослідницької роботи Миколи Васильовича є рецензування культурологічної літератури інших авторів. З 1979 до 2021 р. всього ним написано 68 аналітичних рецензій на монографії, програми навчальних курсів тощо. Зокрема, він є одним з рецензентів книги В. Шейка «Історико-культурологічні аспекти психоаналізу» (2001), книги В. Шейка та Н. Кушнарєнко «Культурологічні та мистецтвознавчі дослідження» (2020) тощо.

Разом з доктором історичних наук Василем Шейком, М. Дяченко тривалий час працював головним редактором періодичного видання «Культура України», яке, до слова, у масштабах Харкова та всієї Харківщини є єдиним фаховим збірником наукових праць із культурології.

Відомо, що з певних причин не кожен фахівець наважується на роль наукового керівника або консультанта в проведенні крупних дисертаційних досліджень, навіть якщо з юридичної точки зору фахівець має на це право. М. Дяченко є саме тим науковцем, кому довгий час була довірена відповідальна робота за виконання та благополучний захист науково-дисертаційних проєктів. За період 2004–2018 років під його управлінням свої дисертації захистили 5 аспірантів та 7 докторантів зі спеціальностей «Теорія та історія культури», «Українська культура», «Філософська антропологія, філософія культури», «Політичні інститути та процеси».

У 2013 та в 2021 рр. видано біобібліографічні покажчики про М. Дяченка, у змісті яких висвітлюються основні епізоди його професійної біографії та результати науково-дослідницької діяльності. Покажчики належать до літературної серії «Видатні педагоги Харківської державної академії культури», яку було засновано

у 2002 р. Надані у двох книгах відомості про М. Дяченка формують цілісне сприйняття його особистості як крупного українського науковця та педагога як у галузі філософії, так і в культурології.

Таким чином, М. Дяченко, без перебільшення, є видатною постаттю в історії вищої освіти та науки незалежної України. Кожна його стаття, рецензія та будь-яка інша літературна праця культурологічного змісту має свою ідейно-практичну цінність. Вони розраховані на підвищення інтелектуального рівня та покращення духовного стану сучасного українського суспільства. Важливо при цьому те, що культурологічні роботи М. Дяченка відображають соціокультурне життя в його цілісності, а не лише якісь окремі його аспекти. Завдяки цьому в читачів, зокрема у здобувачів вищої освіти, розвивається спроможність до усвідомлення об'єктивної взаємозалежності різних сфер культури одне від одного. Власне, за таких умов практичне вирішення мовних, морально-правових, політичних та інших гострих проблем культурного розвитку України є набагато ефективнішим.

Невипадково вже у 2004 р. Указом Президента України «за вагомий особистий внесок у розвиток української культури і мистецтва, підготовку висококваліфікованих фахівців» М. В. Дяченко здобув звання заслуженого працівника культури України.

В. Коваль

ВПЛИВ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕДІА ТА ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ НА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

V. Koval

THE IMPACT OF INTERACTIVE MEDIA AND VIRTUAL REALITY ON THE PROMOTION OF UKRAINIAN CULTURAL HERITAGE

Сучасний розвиток аудіовізуального мистецтва в Україні дедалі більше спирається на інтерактивні медіа та технології віртуальної реальності (VR), які відкривають нові можливості для популяризації культурної спадщини. Унікальність цих технологій полягає в їхній здатності створювати іммерсивний досвід, що дозволяє аудиторії не лише спостерігати, а й активно взаємодіяти з культурними об'єктами, традиціями та історичними подіями. В Україні, де війна та економічні виклики ускладнюють доступ до фізичних пам'яток, VR та інтерактивні платформи стають інструментами збереження й поширення культурної ідентичності, залучаючи як локальну, так і міжнародну аудиторію.

Одним із яскравих прикладів є проект «Віртуальний тур Софійським собором» (2020), створений командою Skeiron у співпраці з Національним заповідником «Софія Київська». Цей проект використовує 3D-сканування та VR-технології, щоб відтворити собор з його унікальними фресками та мозаїками XI століття. Користувачі можуть «прогулятися» собором, наближати деталі орнаментів чи навіть «піднятися» до купола, що недоступно в реальному житті через обмеження збереження пам'ятки. За даними заповідника, тур залучив понад 20 тисяч віртуальних відвідувачів у 2021–2022 рр., зокрема з-за кордону, що сприяло популяризації української культури в умовах пандемії та війни. Подібний проект — «Віртуальний музей Ханенків» (2021), розроблений за підтримки Українського культурного фонду, дозволяє досліджувати колекцію Музею мистецтв імені Богдана